

Presència interessant de *Pliomys lenki* i de *Microtus oeconomus* en el reompliment de la cova dels Ermitons (La Garrotxa, Girona)

per Gabriel ALCALDE GURT

Museu d'Olot (Olot, Girona)
C.S.I.C. Institut Jaume Almera.
Alcarria s/n, Barcelona-28.

SUMMARY

It is mentioned for the first time in Catalonia the presence of the *Pliomys lenki* in the levels of Würm and possibility of the *Microtus oeconomus* still living in the area in postglacier moments.

Situada en plena Alta Garrotxa (La Garrotxa, Girona), la cova dels Ermitons conté sobre d'un nivell (VIII) estèril en vestigis arqueològics, quatre estrats (VII, VI, V, IV) amb indústria musteriana, un (III) de cronologia imprecisa encara que segurament postglaciari i dos més amb atuells ceràmics datables del Neolític, l'edat del Bronze i època hallstàtica (Muñoz i Pericot, 1975).

Amb la finalitat de realitzar un estudi paleoecològic de l'Alta Garrotxa, s'excavà en l'estiu-tardor de 1980 una columna on s'agafaren mostres per a les anàlisis sedimentològica, pal·linològica i dels micromamífers. És d'aquest mostreig d'on provenen les restes de micromamífers analitzades. (Taula 1).

En mig d'una associació formada per elements corrents de caràcter septentrional, destaca la presència de *Pliomys lenki* en nivells amb indústria musteriana i de *Microtus oeconomus* en moments post-glaciars.

Pliomys lenki

Es creia que el *Pliomys lenki* era un rosegador extinguit al final del Riss (Chaline, 1969). Els treballs de Chaline han continuat rejuvenint la seva desaparició, retrobant-lo a la cova de Lezetxiki (Guipuzcoa, Euzcadi) (Chaline, 1970) i a l'abric Vaufrey (Dordogne, França)

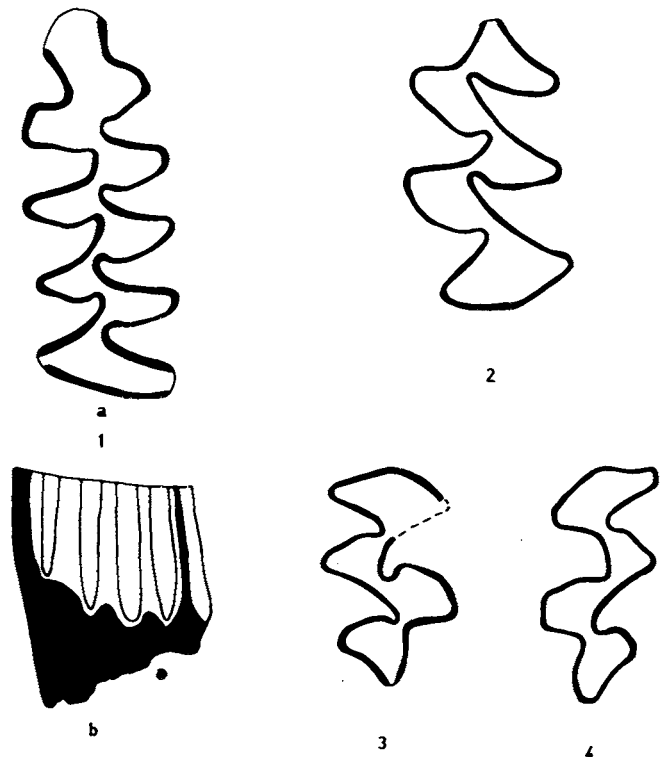

Fig. 1 - Cova dels Ermitons: *Pliomys lenki* - 1- M_{1E}, 2- M_{2D}, 3- M_{2D}, 4- M_{2E}.

(Chaline i Marquet, 1976) associat amb indústria musteriana. García (1979) l'ha determinat en el reompliment de Cueva Horá en nivells amb aquesta mateixa indústria. A la cova dels Ermitons el trobem present en els nivells IV, V i VI, també amb indústria musteriana.

Posseim una datació de C₁₄ que ens situa el nivell V al

ESTRAT	I			II		III	IV	V		VI			VII				
TALLA	1	2	3	4	5	6	8	15	16	18	19	23	24	25	26	27	28
<i>E. guercinus</i>	..	-	-	-	-	1	..	1	-	-
<i>G. Glis</i>	..	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
<i>P. lenki</i>	..	-	-	-	-	-	..	1	-	1	1	1	1
<i>M. arvalis-agrestis</i>	..	-	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	..	1
<i>P. duodecimcostatus</i>	..	-	-	-	-	1	..	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>M. oeconomus</i>	..	-	-	-	1	-	..	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>A. sylvaticus</i>	1	1	-	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	1
<i>Sorex sp.</i>	..	-	-	-	..	1	-	-	-	-	-
Quiròpters	..	-	1	-	1	1	-	-	..	1	1	4	1	1	1	..	1

voltant del 36.430 ± 1.800 BP (CSIC-197). Per tant, tindrem documentada la presència d'aquesta arvícola fins almenys el Würm II-III i potser la seva pervivència (Nivell IV) fins després del Würm antic, possibilitat ja apuntada per Chaline (Bartolomei et al., 1975; Chaline i Marquet, 1976).

Sols tenim una M_1 d'aquesta espècie. Radiculada i sense ciment en els angles, està constituïda per un bucle posterior, 5 triangles tancats i un complex anterior arvaloide format pel T6 y T7, oposats, i el bucle anterior en forma d'espóló. Interrupcions de l'esmalt en els costats esquerre i dret del bucle posterior i en la part anterior del bucle anterior (fig. 1).

En la seva evolució les molars de *Pliomys lenki* presenten un augment de la seva llargada. En l'exemplar dels Ermitons és de 3.238 mm. Aquesta mesura, encara que única i per tan poc significativa, ens corrobora la posició estratigràfica dels individus dels Ermitons. La forta talla l'acosta a les poblacions wurmianes de Lezetxiki (3.34 mm) (Chaline, 1970) i de l'abric Vaufray (límits de variació: 3 - 3,53 mm) (Chaline i Marquet, 1976).

Fig. 2 - Cova dels Ermitons: *Microtus oeconomus* - M_{1D}

Microtus oeconomus

El no haver pogut fer diferenciacions culturals entre els nivells ceràmics dels Ermitons, fa que sols poguem datar la troballa de *Microtus oeconomus* com a post-glaciària. De totes maneres queda per confirmar la seva presència en moments post-wurmians, doncs sols n'hem retrobat una molar.

Encara que característic dels rigors del darrer període glaciària, el *Microtus oeconomus* és una espècie poc sensible. Un retard en el seu reculament post-glaciària creiem que podria ser l'explicació de la seva presència en aquests moments, més que no pas un test de fred.

La morfologia de la única molar determinada es troba dins la variabilitat normal de l'espècie (Chaline, 1972) (fig. 2).

BIBLIOGRAFIA

- BARTOLOMEI, G., CHALINE, J., FEJFAR, O., et al., 1975: "*Pliomys lenki* (Heller, 1930) (Rodentia, Mammalia) en Europe". *Acta Zoologica Cracoviensia*, 20 (10): 393-468.
- CHALINE, J., 1969: "Les rongeurs découverts sur le sol de la cabane acheuléenne du Lazaret". *Mem. Soc. Préhist. Franc.*, 7: 85-93.
- CHALINE, J., 1970: "*Pliomys lenki*, forme relique dans la microfaune du Würm ancien de la Grotte de Lezetxiki (Guipuzcoa, Espagne)". *Munibe*, 22 (1/2): 43-49.
- CHALINE, J., 1972: "Les Rongeurs du Pléistocène Moyen Supérieur de France". *Cahiers de Paléontologie*. Paris, Editions du CNRS, 410 p.
- CHALINE, J. i MARQUET, J. C., 1976: "Les conséquences stratigraphiques de la persistance en France dans le Würm ancien des rongeurs reliques *Pliomys lenki* et *Allocricetus bursae* (Rodentia)". *C. R. Acad. Sc. Paris*, 282: 1941-1942.
- GARCIA, C., 1979: "Los roedores de la Cueva Horá (Darro, Granada). Nuevos datos sobre la fauna del Pleistoceno Superior de Andalucía". *Antropología y Paleoecología Humana*, 1: 79-83.
- MUÑOZ, A. M. i PERICOT, M. L., 1975: "Excavaciones en la Cueva de Els Ermitons (Sañernas, Gerona)". *Pyrenae*, 11: 7-42.